

Թիւ մը բաժանելի է՝

- 2 ու՛ վ՛ եթէ վերջին թիւը զոյգ է կամ 0.
- 3 ու՛ վ՛ եթէ միութիւններու զուամարը նոյն թիւով բաժանելի է.
- 4 ու՛ վ՛ եթէ թիւերուն վերջի երկուքին զուամարը նոյն թիւով բաժանելի է.
- 5 ու՛ վ՛ եթէ վերջին թիւը 5 կամ 0 է.
- 6 ու՛ վ՛ եթէ ան բաժանելի է 2 ու՛ ինչպէս նաեւ 3 ու՛.
- 7 ու՛ վ՛ պարզ կանոն չունի. (տե՛ս ստորեւ).
- 8 ու՛ վ՛ եթէ վերջին երեք թիւերուն զուամարը նոյն թիւով բաժանելի է.
- 9 ու՛ վ՛ եթէ թիւերուն ամբողջական զուամարը նոյն թիւով բաժանելի է.
- 10 ու՛ վ՛ եթէ վերջացող թիւը 0 է.
- 11 ու՛ վ՛ եթէ աջէն սկսեալ փոխ - յաջորդ (alternate) թիւերուն զուամարներու միջև տարբերութիւնն ըլլայ 0 կամ 11 ի մէկ բազմապատիկը.
- 12 ու՛ վ՛ եթէ բաժանելի է 4 ու՛ ինչպէս նաեւ 3 ու՛.
- 13 պարզ կանոն չունի. (տե՛ս ստորեւ).

7 ու՛ վ՛ և 13 ու՛ վ՛ բաժանականութեան կանոնը (ինչպէս նաեւ 11 ու՛ վ՛ բաժանելիութեան յաւելուածական կանոնը) հետեւեալն է.

Ըլլայ N 10ի շարքին մէջ a և է թիւ մը, և կ'ունենանք

$$N = (a + 10b + 100c) + (1000d + 10000e + 100000f + 1000000g + 10000000h + 100000000i) \dots$$

ասոնց մէջ a, b, c իւրաքանչիւրը 10էն պակաս են: Համարինը որ զնենք α գիրը առաջին փակագծին մէջ եղող թուաշարքին տեղ, 10000 β երկրորդ փակագծին թուաշարքին տեղ, 1000² γ երրորդին տեղ են., այսպէս կ'ունենանք.

$$\begin{aligned} N \div 7 &= (\alpha + 1001\beta - \beta + 1000000\gamma + 1000000001\delta - \delta + \text{և այլն}) \div 7 \\ &= \frac{\alpha}{7} + 143\beta - \frac{\beta}{7} + 142857\gamma + \frac{\gamma}{7} + 142857143\delta - \frac{\delta}{7} + \\ &\quad + 142857142857\varepsilon + \text{և այլն}. \\ &= M(7) + \frac{1}{7}(\alpha - \beta + \gamma - \delta + \varepsilon - \zeta + \text{և այլն}). \end{aligned}$$

ուր M (7) 7ի բազմապատիկի մը տեղ է:

Ուրեմն, եթէ վերջին փակագծի մէջի թուաշարքը բաժանելի է 7 ու՛ վ՛, N ալ նոյնպէս բաժանելի է:

Հոս հեղինակը 11 ու՛ վ՛ և 13 ու՛ վ՛ բաժանելիներու մնացած փորձը աշակերտին կը թողու վարժութեան համար: Մենք սակայն պիտի ամբողջացնենք այդ փորձը, քանի մը լուսաբանող օրինակներով որոնց երկուքը Հ. Ղուկասի գրքէն առնուած են.

$$\begin{aligned} N \div 11 &= (\alpha + 1001\beta - \beta + 1000000\gamma + 100000000\delta - \delta + \text{և այլն}) \div 11 \\ &= \frac{\alpha}{11} + 91\beta - \frac{\beta}{11} + 90909\gamma + \frac{\gamma}{11} + 90909091\delta - \frac{\delta}{11} + \text{և այլն}. \\ &= M(11) + \frac{1}{11}(\alpha - \beta + \gamma - \delta + \varepsilon - \text{և այլն}). \end{aligned}$$

Ուրեմն եթէ վերջի փակագծին մէջի շարքը բաժանելի է 11 ու՛ վ՛, N նոյնպէս բաժանելի է: